

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науковий семінар

Освітня програма 032 Історія та археологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Науковий семінар «Методика польових археологічних досліджень»
Викладач (-і)	Кочкін Ігор Тарасович
Контактний телефон викладача	+380503731731
E-mail викладача	kochkin.i@ukr.net
Формат дисципліни	Практичні, індивідуальні заняття. Самостійна робота.
Обсяг дисципліни	1,5 кредити ЄКТС (45 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Відсутні
2. Анотація до курсу	
<p>Науковий семінар «Методика польових археологічних досліджень» посідає чільне місце в системі фахової підготовки істориків та археологів за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Разом з історіографією, спеціальними історичними дисциплінами та джерелознавством методика польових археологічних досліджень утворює пізнавальну систему історичної науки, оволодіння якою є одним з пріоритетних завдань у справі виховання кваліфікованого науковця.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни Науковий семінар «Методика польових археологічних досліджень» займає важливе місце у системі підготовки бакалаврів у V семестрі спеціальності 032 «Історія та археологія» як навчальної дисципліни у вищих навчальних закладах передбачає знайомство з методами польових досліджень: археологічною розвідкою, проведенням розкопок, польовою фіксацією археологічних матеріалів, основами ведення польової документації. Вивчаючи методи охоронних та рятівних робіт у зонах руйнації археологічних пам'яток, як під впливом антропогенних факторів (новобудови), так і природних, передбачається знайомство з методами їх реставрації та реконструкції.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Науковий семінар Методика польових археологічних досліджень» є вивчення студентами методики та організації польових археологічних досліджень у професійно-орієнтованому напрямку «Історія та археологія», формування компетентностей і професійних навиків самостійної наукової роботи відповідно до вимог та у зв'язку з підготовкою до написання бакалаврської роботи.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни «Науковий семінар Методика польових археологічних досліджень» полягає в тому, щоб навчити студента напряму підготовки «Історія та археологія» здійснювати такі основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати: <ul style="list-style-type: none"> — основні теоретико-методологічні засади польових археологічних досліджень; — методи проведення археологічних розвідок, проведення розкопок, польової фіксації археологічних матеріалів, основи ведення польової документації — основи фіксації археологічних матеріалів; — основні етапи роботи з речовим джерелом в ході історичного дослідження; — законодавство з охорони пам'яток історії та культури; • вміти: <ul style="list-style-type: none"> — працювати з речовими джерелами і науковою літературою з археології; — виявляти археологічні пам'ятки під час археологічних розвідок; — проводити згідно певної методики археологічні розкопки могильників та 	

<p>поселень; — вести попередню консервацію та реставрацію археологічних матеріалів; — вести польову документації археологічної експедиції</p>						
4. Результати навчання (компетентності)						
<p>У результаті вивчення курсу «Науковий семінар Методика польових етнографічних досліджень» студент має набути таких компетенцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розкрити базові складові наукового дослідження через призму польових археологічних досліджень; ✓ володіння основними засадами організації польової археологічної експедиції, видами і методами польових досліджень, правилами ведення польових документів, правилами і вимогами опрацювання та оформлення польових археологічних матеріалів; ✓ практичні навички роботи з речовими джерелами і науковою літературою; ✓ вміння виявляти археологічні пам'ятки під час археологічних розвідок; ✓ оволодіння методикою проведення археологічних розкопок могильників та поселень; ✓ здійснювати попередню консервацію та реставрацію археологічних матеріалів; ✓ набути навички ведення польової документації. ✓ виявлення основних закономірностей розвитку матеріальної культури населення Карпат. 						
5. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу						
Вид заняття				Загальна кількість годин		
Лекції						
семінарські заняття / практичні / лабораторні				15		
самостійна робота				30		
Ознаки курсу						
Семестр		Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
V		Історія та археологія		III курс	вибірковий	
Тематика курсу						
Тема, план		Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Основи археологічних досліджень. Значення польових археологічних досліджень для з'ясування головних напрямів в археології.</p>		<p>Практичне; СР</p>	<p>Авдусин Д.А. Полевая археология СССР. М., 1980. Блаватский В.Д. Античная полевая археология. М., 1967.</p>	<p>2; 4</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семестру</p>

Історіографія польових археологічних досліджень.	Практичне; СР	Мезенцева Г. Дослідники археології України. Чернігів, 1997. Щапова Ю.Л. Археологическая эпоха: хронология, периодизация, теория, модель. М., 2005	2; 4	1-5	Впродовж семестру
Польові археологічні роботи. Види робіт. Розвідки, наукові та охоронні дослідження. Експертні роботи. Експедиційне спорядження та обладнання.	Практичне; СР	Сегеда С.П. Методика збирання та транспортування кісткових решток людей під час археологічних розкопок // Археологічне дослідження в Україні 1998 р. К., 1999.	3; 4	1-5	Впродовж семестру
Топографія в польових археологічних дослідженнях. Різновиди карт. Масштаби карт. Проміри по карті. Зображення рельєфу. Визначення точки стояння. Види археологічних карт. Вимір прямих ліній на місцевості. Компас. Нівелір. Бусоль. Теодоліт. Їх використання.	Практичне; СР	Шувалов Я.А. Основы топографии. М., 1951. Блаватский В.Д. Античная полевая археология. М., 1967. Методика полевых археологических исследований. Л., 1989.	2; 4	1-5	Впродовж семестру
Зйомка плану	Практичне	Відейко	2;	1-5	Впродовж

<p>археологічної пам'ятки. Способи зйомки планів. Зйомка рельєфу.</p>	<p>е; СР</p>	<p>М.Ю. Археологія в Інтернеті. Довідник. К., 2001.</p> <p>Блаватский В.Д. Методика полевых археологических исследований. – М., 1998. – 259 с</p>	<p>4</p>		<p>ж семестру</p>
<p>Місце розташування та організація побуту. Правила техніки безпеки під час проведення розвідок. Загальні правила техніки безпеки під час проведення земляних робіт; особливості правил техніки безпеки під час використання землерийних механізмів. Правила техніки безпеки під час камеральних робіт. Правила внутрішнього розпорядку експедиції. Санітарно-гігієнічна безпека польового табору.</p>	<p>Практичне; СР</p>	<p>Блаватский В.Д. Античная полевая археология. М., 1967.</p> <p>Методика полевых археологических исследований. Л., 1989.</p> <p>Закон України «Про охорону археологічної спадщини». К.: Корвін-Пресс, 2004. 22 с.</p>	<p>2; 4</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>Завдання розвідок. Види розвідок. Підготовка до розвідки. Визначення маршруту. Спорядження. Прийоми пошуків: закономірність розташування та ознаки пам'ятників. Особистий огляд місцевості. Пошук культурного шару. Опитування населення.</p>	<p>Практичне; СР</p>	<p>Михальчишин І.Р. Методичні рекомендації по складанню паспортів на пам'ятки археології // Археологічні дослідження в Україні</p>	<p>2; 6</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семестру</p>

		1998 р. К., 1999. Методика полевых археологиче ских исследовани й. Л., 1989.			
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Поточне оцінювання студентів відбувається за 5-бальною шкалою у випадку усних виступів на семінарських заняттях із подальшим накопиченням балів до заліку. Де 100 балів – сума накопичена під час семінарських. У такий спосіб оцінюються усі різновиди індивідуальної та самостійної роботи, яка може також оцінюватися за 10-бальною шкалою, в залежності від рівня складності завдань				
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота оцінюється за 10-бальною шкалою. До письмових робіт відносяться також будь-які інші види не аудиторної роботи, котрі передбачають написання самостійного авторського твору. У такому випадку вони оцінюються за 5-бальною шкалою				
Семінарські заняття	Виступи на семінарських заняттях оцінюються за 5-бальною шкалою. Активна всестороння участь на занятті може оцінюватися у один додатковий бал				
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю передбачений за умов відсутності жодної заборгованості за семінарські заняття та наявності не менше 50 балів, зароблених у різний спосіб під час практичних занять. Заборгованість ліквідується у часі консультативних годин викладача, відповідно до встановленого з ним графіка та форм відпрацювання, які носять індивідуальний для кожного студента характер				
7. Політика курсу					
<p>Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає оволодіння основним понятійним апаратом у рамках наукового семінару. Кожен студент повинен ознайомитися і дотримуватись Положенню про академічну доброчесність Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Зокрема, для успішного засвоєння навчального матеріалу студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не запізнюватися на заняття; – не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; – самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; – конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; – брати активну участь у навчальному процесі; – своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи; – відключити мобільний телефон під час занять; – бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; <p>– будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про</p>					

8. Рекомендована література

1. Авдусин Д.А. Полевая археология СССР. – М., 1991. – 123 с.
2. Археология и методы исторических реконструкций. – К.: Наук. думка, 2005. – 156 с.
3. Блаватский В.Д. Методика полевых археологических исследований. – М., 1998. – 259 с.
4. Брей У., Трамп Д. Археологический словарь. – М., 1990.
5. Відейко М.Ю. Археологія в Інтернеті. Довідник. К., 2001.
6. Генинг В.Ф., Левченко В.Н. Археология древностей – период зарождения науки. – К., 1982.
7. Закон України «Про охорону археологічної спадщини». – К.: Корвін-Пресс, 2004. – 22 с.
8. Зеленко С.М. Подводная археология Крыма. – К., 2008.
9. Каменецкий Н.С., Маршак Б.Н., Шер Я.А. Методика полевых исследований. – М., 1998. – 169 с.
10. Матюшин Г.Н. Археологический словарь. – М., 1996.
11. Мезенцева Г. Дослідники археології України. Чернігів, 1997.
12. Методика полевых археологических исследований. Л., 1989.
13. Михальчишин І.Р. Методичні рекомендації по складанню паспортів на пам'ятки археології // Археологічні дослідження в Україні 1998 р. К., 1999.
14. Основи теорії та методології джерелознавства з історії України ХХ ст.: Навчальний посібник для історичних факультетів. - Дніпропетровськ, 2001.
15. Сегеда С.П. Методика збирання та транспортування кісткових решток людей під час археологічних розкопок // Археологічні дослідження в Україні 1998 р. К., 1999.
16. Словник-довідник з археології /Ред. Н.О. Гаврилук. – К.: Наукова думка, 1996.
17. Шувалов Я.А. Основы топографии. М., 1951.
18. Шапова Ю.Л. Археологическая эпоха: хронология, периодизация, теория, модель. М., 2005.

Викладач

Кочкін І.Т.